

1930 m. gruodžio mén. 8 d.

Panevėžio Vyskupas.

Nr. 5459..

87

EKSCELENCIJA.

Kunigas Alfonsas Lipnickas yra mano paskirtas Panevėžio Vyskupijos katalikiškos jaunuomenės auklėjimo sekretoriumi. Jam tenka tankiai lankytis po parapijas. V Konkordato str. sako: „Eidami savo tiesiogines pareigas dvasiškiai naudosis ypatinga juridine globa“. Tuotarpu, kaip rodo siunčiamas Jūsų Ekscelencijai kan. Lipnicko pranešimo 1930-XII-1 nuorašas, jis Utenos stotyje buvo sulaukytas ir iškrėstas jojo portfelis.

Būsiu labai dėkingas Jūsų Ekscelencijai už su teikimą man žinių, kokia buvo tos kratos priežastis ar buvo keno duotas policijai toks įsakymas? Kodėl, t. įsakymo neparodę, padarė kun. Lipnickui prievertą? dėl ko ne krėtusieji, o kriminalinės policijos atstovas nakčia po paros vagone protokolą davė pasirašyti? Pagaliaus, kas čia netvarkoje, ar kun. Lipnickas, ar policijos atstovai?

Teikitės Ekscelencija šia proga priimti mano giliose pagarbos pareiškimą.

Priedas: 1 minėtas nuorašas.

V y s k u p a s

JO EKSCELENCIJAI
P. VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIUI

K A U N E.

S.

L. R.

Kaunas, 1931 m. sausio

mén. 13 d.

VIDAUS REIKALU
MINISTERIS

Nr. 38505/19
16551

JO EKSCELENCIJAI

Panėvėžio Vyskupijos Kūr.

PANEVĖŽIO VYSKUPUI.

GRAUTA
1931 m. 15

Nr. 162

Bvia Nr. 9

1930 m. gruodžio mén. 8 dienos raštu Nr. 5459 Jūsų

Ekscelencija teikėtės nusiskusti man dėl policijos
veiksmų.

Iš savo pusės aš turiu garbę painformuoti Jūsų
Ekscelenciją apie kun. Lipnickio darbuotę, kuri reiškia-
si jo pasakytuose pamoksluose ir dalyvavimu slaptuose
susirinkimuose.

Naudojuos šia proga, kad patiekus Jūsų Ekscelenci-
jai kun. Lipnickio pamokslų ir slaptuose susirinkimuose
pasakytų kalbą bent ryškesnes vietas, būtent:

1930 m. lapkričio mén. 9 d. kun. Lipnickis, sakyda-
mas pamokslą Panevėžio Katedroje, tarp kito, yra pasa-
kės esą "....Reikalinga laukti to, kada policija ateis
i bažnyčią ir tiesiog iš sakyklos išstums kunigą ir
varys i policiją..... Bažnyčia valdžiai paskelbė kovą
ir tos kovos galo tol nesimatys, kol valdžia nesusipras-
grąžinti ateitininkams teises veikti".

•/•

117

Kaunas, 19³¹ m. sausio mėn. d.

- 2 -

Rokiškio bažnyčioje, sakydamas pamokslą, kalbėjo esą "..... Tuomet Vyskupai, neturėdami kitos išeities, kreipėsi laišku į tikinčiuosius, nes pamatė, kad artinosi Meksikos padėtis ir niekas negali garantuoti, jog kunigams nebus uždrausta eiti prie altoriaus..... Bet jeigu kiek palaukus, tas nieko nepadės, bus į kaimus išsiusti tam tikri sąrašai ir juos turės pasirašyti visi. Nors pasirašiusieji ir bus policijos gąsdinami, tačiau nebijokit, nes milijonui žmonių niekas nieko nepadarys."

1930 m. lapkričio mén. 23 d., sakydamas pamokslą Anykščių bažnyčioje kalbėjo, kad "..... Jeigu prisieitų atstatyti net ir krūtinės, tai katalikai neprivalą trauktis kita už kitos nugaros, bet atkakliai kovoti. Valdžia privalanti nuimti nuo katalikų tą sunkią leteną ir panaikinti įsakymus varžančius bažnyčią. Kitaip pritruksią ir katalikams kantrybės, o tuomet gali būti dar blogiau".

1930 m. gruodžio mén. 7 d. Pumpėnų bažnyčioje per pamokslą ragino, kad suvažiavimuose, kurie įvyks, protestuotų prieš valdžios elgesį, pridurdamas, kad "..... Jei greitu laiku Pumpėnuose bus renkami parašai po tam tikra rezoliucija, tai pasirašinėti ir nebijočių nubaudimų, nes kaip pasirašys tūkstančiai, tai nei policija, nei kariuomenė nieko nepadarys ir negalės visų nubausti".

•/•

Kaunas, 1931 m. sausio mėn. d.

- 3 -

~~opredėlės;~~ 1930 m. gruodžio mėn. 8 d. Linkuvos bažnyčioje per pamokslą ~~reikime nustatyti~~ yra pasakės, kad "..... Šios Vyriausybės tikslas yra išnaikinti ~~jaunimo~~ dorą ir pritraukti jaunimą prie žemiškų nedorybių". Ragino tur ~~ne~~ ti pasiryžimo ir energijos, pridurdamas, kad "išgirdus šukį į ko ~~ne~~ už tikėjimą - stoti visiems" ir t.t.

1930 m. lapkričio mėn. 17 d. Utenos bažnyčios klebonijoje buvo slaptas ateitininkų štabo posėdis. Dalyvavo mokiniai: T.Giliauskas, V.Raginis, V.Maželis, Prunskus, Stundžia, gimnazijos kampionas kun.Lomanas ir kun.Lipnickis. Paskutinis savo pranešime tarp kito, pareiškė, kad ".... Valdžia užgrobė iš mūsų skautų organizaciją, taigi mes negalime tylėti ir laukti, mes turime dirbti. Šiuo klausimu jau yra paruošti konfesinių skautų įstatai su kuriais susipažino jau Panevėžio skautai ir dabar duota susipažinti Rokiškio skautams. Po to tie įstatai bus duoti Metropolijai patvirtinti ir tuomet bus įteikti Panevėžio arba Rokiškio apskričių viršininkams įregistruoti. Žinoma, nei vienas apskrities viršininkas jų neregistruos, nes dabar skautai suvalstybinti, tada mes duosime tą apskrities viršininką teisman, nes einant įstatymais apskrities viršininkas gali neregistruoti tik tą organizaciją įstatyti, kurios priskaitomas prie priešvalstybių.... Bendrai ateitininkai, nors ir slaptai, veikia Panevėžyje ir Rokiškiuose. Panevėžyje ypatingai stiprus ateitininkai mokytojų seminarijoje ir gimnazijoje. Slaptus susirinkimus daro K.V.C. salėje ir mergaičių bendrabutyje-seminarijoje. Rokiškyje gi katakombose. Kas tarnauja ateitininkų slaptiems susirinkimams zakristijoje". Po to iš portfelio išsiémé raštus, tarpe kurių buvo J. G. ~~veišių~~ laisko nuoradas, mašinele parašytu knigų protestų J.E. Res

119

Kaunas, 19. 31 m. sausio mėn. d.

- 4 -

Lomanas
publikos Prezidentui. Buvo ir kitų raštų, k.t. 1) Nereikalinga kova, 2) Ne viskas taip paprasta skaistu. Prie šio rašto pridėta "Konkordatas ir ateitininkai", plunksna rašyta "Roma taip aiškind" 3) Tai pasityčiojimas, 4) Skautų reikalų. Prie jo rašalu rašytas "Raulinaičio teismas", 5) Prievara brukami raštai, 6) Katalikiškji akcija ir politika, 7) Štai kame priežastis, 8) Nuorašas rašto P.Švietimo Ministeriui 1930.X.22.-3102 nr. Kauno Metropolijos Kurijos, 9) Prof.Šalkausko kalba atidarant trečiajį ateitininkų federacijos kongresą, 10) Raštas J.E.Panevėžio Vyskupo Kun.Lipnickiui 1930.lapkričio mėn.6 d.4948 nr.

nebuvo naudojamas
Pabaigęs pranešimą kun.Lipnickis pasigyrė, kad iš Utenos važiuoja į Užpalius, Zarasus ir Antalieptę kunigu parašu po protestais
veliau rinkti ir stiprinti organizacijas.

1930.XI.21 toje pat klebonijoje buvo slaptas visuotinas Utenos ateitininkų susirinkimas. Jame dalyvavo gimnazijos mokinės Romaškaitė, Martinaitė, Sluckaitė, Lauciutė, Stravinskaitė, Sovinytė, Oželytė, mokiniai: Raginis, Giliauskas, Maželis, Prunskus, Girnius, Didžiokas, Surgailis ir k., kunigas Lomanas ir kun.Lipnickis. Susirinkimą atidarius buvo atnešta iš bažnyčios ateitininkų veliava ir prie jos nauji nariai davė priesaiką-pasižadėjimą šiais žodžiais: "Pasižadu neišduoti slapto ateitininkų veikimo ir pasiduodu Vyresnybės drausmei". Po to kun.Lipnickis, kalbėdamas nurodė kaip ateitininkai turi kovoti su svetimų tikybų žmonėmis ir su tautininkais ir gale pasakė "nebeliai! Mes turime nukirsti galvą tai hidrai-tautininkams!"

Iš to, kas aukščiau pasakyta, aišku, kad policija turėjo teisę tą pagrindą atlikti tuos veiksmus, kuriuos ji yra atlikusi be išakymo.

120

Kaunas, 1931 m. sausio mén. d.

- 5 -

Iš savo pusės skaitau, kad kun. Lipnickis yra išėjęs iš savo -
*Atrodo
užimtai* kunigo pareigų ribų, nes aukščiau paminėtuose kun. Lipnickio darbuose
ir veiksmuose galima įžiūrėti nusikalstamo darbo žymes, numatytais Baud.
Statute 129 str. 3 p. ir 263¹. str.

Iš čia savaime seka, kad kun. Lipnickio veiksmai negali būti sude-
rinti ir su Konkordatu su Šv. Sostu, kuris deda dvasiškijai lojalumo pa-
reigą valstybei ir vyriausybei.

Antra vertus, kai dėl kun. Lipnickio raginimo dėties prie slaptų or-
ganizacijų ir dėl jo dalyvavimo tų organizacijų slaptuose susirinkim-
uose, tai tenka pažymeti, kad kanonai draudžia katalikams dėties prie
slaptų, įtartinų arba pasmerktų draugijų (684 kanonas), ir numato
to draudimo sankciją 2335 kanone.

Kai dėl policijos veiksmų, dėl kurių Jusų Ekscelencija nusiskun-
džiate, paaiškėjus, kad policijos atstovas - krim. polic. valdininkas
Zubka Jonas teisėtai darės portfelio patikrinimą, ieškodamas platina-
mąjį Gabrijelaišką, nėra atlikęs visų įstatymais numatyti formalumų,
t.y. nesurašęs čia pat kun. Lipnickio akivaizdoje apžiūrėjimo protokola
manim nubaustas.

Leidžiu sau manyti, kad akivaizdoje čia išdėstyti faktų, Jusų Eks-
celencija atkreipsite savo dėmesį į kun. Lipnickio neleistiną darbuo-
tę ir padarysite atitinkamą išvadą.

Šia proga turiu garbę pareikšti Jusų Ekscelencijai mano gilio
pagarbos jausmus. -

M I N I S T E R I S

77
L. R.
VIAUS REIKALIU
MINISTERIS

NR.

392

Kaunas, 1921 m.

spaliu

mén. 27 d.

Ekselencijai,

Dyle M.

PANEVĖŽIO VYSKUPUI.

Panėvėžio Vyskupas Karjus

Gaudas

1931 8. 27 d.

4248

tom.

Panėvėžio Katedros vikaras kun. Lipnickas Alfonsas, jau nekuris laikas gyvendamas Panėvėžyje, pradėjo ten politinių priešvalstybių veikimą moksleivijos ir pavasarinių tarpe.

Švietimo ministeriui aplinkraščiu uždraudus veikti visoms srovinėms organizacijoms-kuopelėms vidurinėse ir aukštesnėse mokyklose, kai kur ateitininkai, raginami savo vyresnių vadų, išsiskyrė iš kitų srovinų org. kuopelių ir pradėjo veikti slaptai.

Panėvėžio mokyklose nelegalų ateitininkų veikimą inspiruoja ir vadovauja kun. Lipnickas. kviečia juos į slaptus susirinkimus ir ten dažniausia sako jiems kalbas, šmeižiančias vyriausybę, raginančias stiprinti slaptą organizacinių veikimą. Be to, kun. Lipnickas, dalyvaudamas taip pat ir vietas pavasarinių veikime, kursto ir pavasarinių nukreipti savo veikimą prieš vyriausybę, ragina daryti susirinkimus ir slaptai, be administracijos organų leidimo. Slaptus pavasarinių susirinkimus ir patsai kun. Lipnickas suruošia, kuriuose sako agitacines kalbas, nukreiptas prieš vyriausybę.

Kadangi kun. Lipnicko veikimas nėra suderinamas nei su kunigo pareigomis, nei su bažnyčios tikraisiais reikalais, o yra grynais politinis ir nukreiptas prieš esamą vy-

VIDAUS REIKALU
MINISTERIS

112
Kaunas, 1921 m. spalių mėn. d.

NR.

riausybę ir tvarką, apie tai turiu garbės pranešti Ekscelencijai ir prašyti kun. Lipnicką sudrausti, iškeliant ji iš Panevėžio kitur. Priešingu atvėju, ministerijos viešosios tvarkos ir ramumo saugumo organai bus pritersti kun. Lipnickui taikyti tas pačias priemones, kurios yra taikomos kiekvienam asmeniui, dirbančiam priešvalstybinį darbą.

Teikites, Ekscelencija, priimti mano aukštos pagarbos pareiškimą.

Pulkininkas
M I N I S T E R I S

4248

EKSCELENCIIJA,

Jūsų Ekscelencijos 1931-X-27 Nr. 392 sl. raštan
 štai ką galiu pasiškinti. Kun. Lipnickas yra netik Panevėžio Katedros vikarės, bet ir visos Vyskupijos katalikiško jaunimo direktorius. Pernai Kūčių dieną per vietas policija jis gavo karo komendanto išakymą niekur neišvykti iš Panevėžio. Skiriant dvesininkui kardomają priemonę Baudž. Proc. įstatymas 1023 reikalauja pranešti keltinamojo vyresnybei. To nebuvo padaryta. Tokios vienašalės priemonės aš negalėjau imti domén. Č.m. rugpjūto mén. pradžioje tas uždraudimas buvo panaikintas.

Deabar Ekscelencijos esu prašomas kun. Lipnicką sudrausti iškeliant jį iš Panevėžio kitur. Už ką?

Kun. Lipnickas Alfonsas, gyvendamas Panevėžyje, pradėjęs politinį priešvalstybinį veikimą moksleivijos ir pasirininkų tarpe... Inspiruoja ir vadoveuja Panevėžio mokyklose nelegalų ateitininkų veikimą: kviečia jų slėtus susirinkimus ir ten dažniausia sekas kalbas, šmeižiančias vyriausybę, reginančias stiprinti slaptą organizacinių veikimų...

Matomei Ekscelencija netiksliai informuotas. Žinant juridinę ir faktinę pusę, dalykas visi neteip atrodo. Po J.E.p. Švietimo Ministerio žinomo aplinkraščio įvykus nesupratimui dėl moksleivių ateitininkų J.E.p. Ministeris Pirmmininkas 1930-X-7 Nr. 931 raštu paaiškino Vyskupams: ..., Ateitininkų organizacijos neuždaroma, tik vidurinėse ir aukštėsniosiose mokyklose tos organizacijos kuopelėms neleidžiama veikti!.

JO EKSCLENCI-
 AI P. VIDAVUS REI-
 ALY MINISTERIUI.
 K A U N L.

ninkų moksleivių padėti ir turėdamos galvoje J.E.p. Ministerio Firmininko paaiškinimą, užfiksevo savo nusistatymą šiuo būdu: „Vyskupei laiko Ateitininkų moksleivių organizaciją veikienčią Vyskupomžinioje, kaip kataliku Akcijos narį.“

Kun. Lipnickas i mokykles nesikiša, bet, kaip jaunimo direktorius Vyskupijoje legalisi palaiko santykius su ateitininkais bažnyčioje. Nenorėčiu laikyt susirinkimą Katedros patelpose vykstančiu slaptais, nes jie visiems žinomi. Kad ten kun. Lipnickas sekty kalbas, šmeižančias vyriausybę, neturiu jokių įrodymų. Jis pats tai neigia: vyriausybės darbų absoliučiasi neliečiās. Žineu, kad jiems daro konferencijas tikslingio suklėjimo temomis ir retkarčisis pasako pamokslus.

2. Kun. Lipnickas, dalyvaudamas taip pat ir vietas pavasariniukų veikime, kurstas pavasariniukus nukreipti savo veikimą prieš vyriausybę, raginās daryti susirinkimus ir slaptai be administracijos organų leidimo. Slaptus pavasariniukų susirinkimus ir patsai suruošiās, juose sekąs įgaliotines kalbas, nukreiptas prieš vyriausybę. Galiu visi Jūsų Ekscelenciją ažtikrinti, kad jokių slaptų pavasariniukų susirinkimų Panevėžyje niekas nešaukia, viešuose gi susirinkimuose prie administracijos organų, niekas kelbų nukreiptu prieš vyriausybę sekysti negali.

3. Taip, manu, saveime atpuole priekaištasis, kad kun. Lipnicko veikimas nesas suderinamas nei su kuno pareigomis, nei su tikrasisiais Bažnyčios reikalais, o esas grynei politinis ir nukreiptas prieš esamą vyriausybę ir tvarką. Tai visados eš draudžiu netik kun. Lipnickui, bet ir kitiems kuniagams.

Kai mene pasiekė paskalos, buk kun. Lipnickas atos-

4248

{ togavęs Ušpaliuose, š.m.rugsėjo 6/8 dienomis pasakės Utė-
noje netinkamus pamokslus, pirmą DS 1952-11 Nr. 3652 raštu
{ išskiau jėm neatidėliojant grįžti Panevėžin, pareikalevau
passiaiškinimų ir daviau nurodymų.

4. Man lebai nesmagū minėti Jūsų Ekscelencijai,
kad Ministerijos organų grąsinimass kūn. Lipnickui teiky-
ti tas pačias priemones, kurios taikomos kiekvienam asme-
niui, dirbančiam priešvalstybinį darbą - neparemtas nei
faktais, nei įstetymais (Baudž.Proc.Įst.1021), nei Kon-
kordata (XX str.).

Teikitės, Ekscelencija, priimti sukštoss mano pagar-
bos pareiškimą.

Lit. f) Paltauz
Vilnius

L. R.
VIDAUS REIKALIU
MINISTERIS

NR. 420

Kaunas, 1921 m. lapkričio mėn. 9 d.

Jo Ekscelencijai

PANEVĖŽIO VYSKUPUI.

Ekselencijos raštas iš spalių m. 29 d. Nr. 4248
yra gautas.

Kad kun. Alf. Lipnicko veikimas nesuderinamas nei
su kunigo, nei su jaunuomenės sukletojo - direktoriaus
pareigomis, siškisi rodo preciziškai išdėstyti faktai:

1. Kun. Alf. Lipnickas Panevėžio Taikos Teisėjo buvo
baustas 3 paros srečto už nepildymą karo komendento nu-
tarimo; *fakta aploacco su kūnaru!*

2. Kun. Alf. Lipnickas už pasakytaį pamokslą nu-
kreiptą prieš vyrasvybę Panevėžio Taikos Teisėjo 31.
III. 31 m. buvo nubaustas 400 lt. arba 2 savaitės srečto;

3. Kun. Alf. Lipnickas už pasakytaį pamokslą Linku-
vos bažnyčioje, nukreiptą prieš vyrasvybę, Pasvalio Tai-
kos Teisėjo 2. V. 31. jrs nubaustas 500 lt. pabaudos arba
vieną mėnesį srečto. *Kai linko?*

4. 1929 m. vasaros metu kun. Alf. Lipnickas vežinėde-
nas po Marijampolės, Vilkaviškio ir Šakių apskr., vienos
gyventojams kalbėjo, kad dabartine vyrasvybė Vilniu
pärdudanti lenkems; *nebuvo engmes laž dyg ir kai*

5. Kun. Alf. Lipnickas pereity metu lapkričio mén.

9 d. Panevėžio katedros bažnyčioje į tikičiuosius kal-
ygot pavyste *merkime*, kad bažnyčia paskelbė valdžiai kovą ir tos kovos
la, misija 1831-1-3 galo tol nesimstys, kol valdžia nesusiprass grąžinti tai-
spextas; *panemieno netekus gauer tervez*
2 p nūk -

primarijai
kalendorje

klieras buvo
dray princiçye kuo
rosteinko

Vid Reis užtikrino
gratpauyste *merkime*
la, misija 1831-1-3 galo tol nesimstys, kol valdžia nesusiprass grąžinti tai-
spextas; *panemieno netekus gauer tervez*
2 p nūk -

#112

VIDAUS REIKALIU
MINISTERIS

Kaunas, 1931 m. lapkričio mėn. d.

Nr.

ses veikti;

6. Kun. Alf. Lipnickas pereitų metų lapkričio mėn.

ne 29
3 d. Anykščių bažnyčioje iš sakyklos į tikiinčiuosius kalbėjo, kad vyriausybė visokiais būdais persekiojanti ir slėgianti katalikus, uždarydama steitininkų organizacijas ir persekiodama kunigus. Ragino nebijoti ir net, jeigu reikės, *atstatyti Krūtinės* ir atsklisi kovoti. Kitaip esą, ir katalikams pritrūksią kantrybęs, o tuomet jau būsią blogai.

vald. nėštuv
7. Kun. Alf. Lipnickas pereitų metų lapkričio mėn.

nebuvo
16 d. Rokiškio bažnyčioje moksleivius ragino *kovoti* prieš jų teisių varžymą ir būti visiems katalikams kelrodžiu.

8. Kun. Alf. Lipnickas 8.III.1931 m. Pasvalio bažnyčioje Šventinė moksleivių steitininkų vėliavą. Pėmokslo metu paminėjo, kad tik nuo jų, steitininkų, priklauso visa musų tautos *ateitis*. Išvadino judošiais ir išgamomis vienue informuojančius policiją ir pedagogus, apie steitininkų veikimą, neu jai *pašventintą* vėliavą perrišo su juodu gėdulė *kaspinu*.

9. Kun. Alf. Lipnickas š.m. balandžio mėn. 12 d. Biržų bažnyčioje kalbėjo, kad persekiojami kunigai, atiduodami teisman ir jau *beli sėdi kalėjime*;

10. Kun. Alf. Lipnickas rugėjo mėn. 15 d., Utenoje, iš sakyklos paskelbė, kad negavus leidimo padaryti pa-
vešarininkų eusirinkimą, jis susi rinkimą padarysiąs be leidimo šventoriuje. Policijos atstovui reikalaujant

L. R.

Kaunas, 1921 m. lapkričio mén. d.

VIDAUS REIKALU
MINISTERIS

NR.

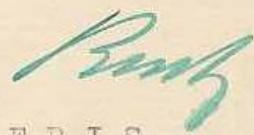
susirinkimą be leidimo nedaryti, kun. Alf. Lipnickas susitelkęs apie savę buri žmonių nepaklausė teisėto policijos atstovo reikalavimo, bet iš sukurstyto minio tarpo policijos atstovo adresu buvo sakomi grasinant epitetai;

T.t.ir t.t.

Paminėti faktai pilnai precizuoja kun. Alf. Lipnicko visiškai nelojslu atsinešimą dabsartinės vyriausybės atžvilgiu. Dar tolisu. Netiesos skelbimas iš sauklyklos į tikinčiuosius ensiptol nėra suderinamas su aukštu dvasiškijos pašaukimu ir pareigomis. Tas toliau gražu nėra ir pedagogišks.

Iš Jūsų, Ekscelencija, rašto pastebėjau, kad nesustinformuoti apie kun. Alf. Lipnicko repulsyvų veikimą tikiinčiosios mūsų visuomenės atžvilgiu.

Priimkite, Ekscelencija, mano aukštostos pagarbos išreiškimą.

Pulkininkas
M I N I S T E R I S.

EKSCELENCIIJA,

Ekscelencijos 1931 - XI - 9 Nr. 420 raštas - gautas.

Ekscelencija teikėtės etsiųsti man keletą faktų, kuriais remiame priekaištus kun. Lipnickui, kad jo „veikimas nesude rinamas nei su kunigo, nei su jaunuomenės auklėtojo - direktoriaus pereigomis".

Deja, turiu pasakyti, kad tuose faktuose radau apsirinkimą, net esakent apie netikslų jų nušvietimą. Pasištengsiu juo etitäisityti Ekscelencijos išdėstytoje tvarkoje.

1. Panevėžio Taikos Teisėjo sprendimas apskūstas Apygardos Teismui. Apelacijos skundo nuorašą čia pridedu. P. Komendanto įsakymas buvo ne kun. Lipnicko baudimas, o Vyskupo jurisdikcijos veržymas. Aš jo pripažinti negalējau; jis - atšauktas.

2. ir 3. organiškai susiję, nes už pasakytaį 1930 m. lapkr. 9 dieną Katedroje pamokslą kun. Lipnickas Panevėžio Taikos Teisėjo buvo nutaustas. Apelacijos iš principo neduota, nes tai liečia pamokslą. To pamokslo nuorašas yra Ministerijoje prie mano 1931-III-3 Nr. 162 rašto. Iš jo Ekscelencijje galite matyti, kad jeme nieko ypatingo nėra.

3. Pervilio Taikos Teisėjės kun. Lipnicką už sakytą Lirkuvos bažnyčioje pamokslą nuteudė ne 1931-V-2, bet gegužės penktą dieną. Ekscelencija, peržiūrėkite spręstos bylos eiga, pamatysite, kažė joje liūdijo ir kaip irodinėjo...

JO EKSCELENCIJAI

P. VIADAUS RLIKALŪ

MINISTERIUI.

K A U N L.

4. Alfonsas Lipnickas išventintas kunigu 1930-VI-14; todėl kuniges Lipnickas negalėjo važinėti 1929 m. vasarą po Mariampolę, Vilkeviškio ir Šakių apskričius ir pulči Vyriausybės; tuo labiau, kad tuokart dar netuvo nei konflikto tarp Bežnyčios ir Vyriausybės.

5. Kun. Lipnickas prasitsis meteis sekė Anykščių bažnyčioje pamokslą ne 29, bet 23 lapkričio dieną. ^{Nestengosi}

gražuojaent policininkui sunku tikeliai surašyti pamokalo turinys. Tai rodo kad ir sandraukos išvade „kitaip esą“, kuri logiškai nesiriša su premisomis.

7. Kun. Lipnickas 1930-XI-16 Rokiškio bažnyčioje moksleivius raginęs kovoti prieš jų teisių varžymus... Apie kovą visi nebuvę kalbos, tvirtina kun. Lipnickas. O tokio kaip iki šiol Vyriausybės elgėsio su steitiininkeis ir Vyskupais nepripažista, nes įstatymo negali pensikinti Ministro cirkulierass.

8. Pasvalio bažnyčioje 1931-III-8 moksleivių eteininkų vėliavą šventino ne kun. Lipnickas, o kitas kunigas. Tiesa, moksleivius už pinigus policiją informuojančius pavadino dirbenčiais Judo derbą... Tai retoriška. Ekscelencijai negali nerūpēti moksleivių dvesios reikalei. Pensikinkite šią mokyklos korupciją, kurią plačiai vega varo policijos organai netik Pasvalyje, bet ir kitose gimnazijose, giminėmis kraštui sandomus išdevikus.

9. Kun. Lipnickas 1931-IV-12 Biržų Bažnyčioje sakosi negalėjęs kelteti spie tai, kad kunigai sėdi klejime, nes tai netiesa. Kunigai dar neatlieka bausmės nė vienuolynuose, nes Vyskupai negali pripežinti pasaulinio teismo sprendimų pamokslų srityje.

10. Kun. Lipnickas rugės 15 d. visai nebuvo Utenoje; minimą pavasarinių susirinkimą rengė vietas kunigai rugės 8 dieną; kun. Lipnickas buvo prašytas po pamokslo paskelbtį įvyksiantį susirinkimą šventoriuje. I kun. Lipnicką policijos ststovas jokių reikalų nesikreipė; susirinkimą pradėjo vietas kunigas. Susirinkimo metu policijos adresu nebuvo jokių grąsinančių „epitetų“. Tet įvyko po susirinkimo policijai esant klebonijoje. Čia kun. Lipnickas ne kurstė žmonės, o raimino.

Principinis kump. Lipnicko lojalumas Vyriausybei

L. R.

Panevėžys, 193¹_m Lapkričio mėn. 12.

PANEVĖŽIO VYSKUPAS.

4443Nr.

precizuojamas šitais, jo pamokalo, sakyto Rokiškyje, žodžiais „Mums, katalikams, nesvarbu kokių politinių pažiūrų žmonės valdytų kraštą, bet mums yra svarbu, kad bažnyčios laisvę nebūtų varžoma". Tas kun. Lipnicko posakis man žinomas iš tokių pat valdiškų šaltinių, kaip ir J. Ekscelencijos raštas

Sutinku, kad netiesos skelbimas iš sakyklos tikintiesiems, esaiptol nėra suderinamas su eukštu dvasiškijos pašuukimu ir pareigomis. Bet iš Ekscelencijos paduotų žinių nesimato, kad kuri Lipnickas iš sakyklos būtų skelbtas netiesą. Jis kalbėjo ~~tišeptenbažngčiosių išmūlyavimų~~ ypač.

Ar kun. Lipnicko veikimes nesuderinamas nei su kuno, nei su jaunuomenės auklėtojo – direktorius pareigomis leiskite J. Ekscelencijos spręsti ir man Vyskupui ir pedagogui su 24 metų praktika įvairiose mokyklose. Jei taip būtų, tai, nieko nelsukdama, ji einamose paratose suspenduočiau.

Kun. Lipnickui, kaip ir kiekviensam kunigui, eš draudžiu veikime peržengti nustatytes Bažnyčios ribas. Jei kertais jom pasitaikė koks netikslumas, tai buvo kaltas ne bloges jo noras, o jojo neprityrimas ir nepaprastos darbo sąlygos. Kun. Lipnickas dažn jau daug atsargesnis.

Priedas: Panevėžio Apygardos Teismui apeliacijos skundo nuorašas.

Teikitės, Ekscelencijos priimti aukštos mano pagarbos pareiškimą.

V y s k u p a s .

183 1

Gruodžio

2 101

4781

E k s c e l e n c i j a .

Turiu gurbės pasiūsti Ekscelencijai Kun. Alf.
Lipnicko 1931-XII-1 pranešimą man jo kratos rei-
kelu.

Pranešimas rodo, kad 1) kratos faktas įvykdytas
be orderio ir 2) krata daryta netinkamu būdu.

Leidžiu sau menyti, jog Jūsų Ekscelencija teiksi-
tės padaryti atstinkamai išvadas.

Šis proga reiškiu Ekscelencijai giliose mano
pagerbos jausmus.

Priedas: Kun. A. Lipnicko 1931-XII-1 pranešimas
Panėvėžio Vyskupui.

Jo Ekscelencijai
P. Vidaus Reikėlų
Ministeriui
Kaune.

(-) Paltaujet.

V y s k u p a s .

VIDAUS REIKALIU
MINISTERIS

NR. 476b

prae
vid. Petk
VP

Kaunas, 1931 m. gruodžio mén. 11 d.

100
Panėvėžio Vyskupijos Kurijs

G A U T A

19 31 m. Xu m. 16

Nr. 4940.

Byla Nr. 6

Ekscepcionai,

PANEVĖŽIO VYSKUPIJOS

Ekscepcionijos raštai 4443 Nr. iš š.m. lapkr. 19 d. ir
4721 Nr. iš š.m. gruodžio 2 d. gauti.

Sutinku, kad mano rašte yra įsibriovę keletas nežymi apsirikimų, k.a. vieton 23 d. parašyta, kad kun. Lipnickas pamokslą sakė 29 d., arba – kad už pasakyta agitacijini pamokslą nubaustas ne 1931.V.2., bet V.5 d., kad reikejo pažymeti, jog 1929 mt. vasarą važinėjo agituodamas ne kaip kunigas, o kaip klerikas, – tačiau minėti netikslumai yra tik korektūros klados ir dalyko esmės nekeičia.

Taipogi visiškai sutinku, kad spresti ar kun. Lipnickas yra geras ar blogas kunigas privalau ne aš, bet ekscepcionija, tačiau apie krašto piliečių, lygiai ir kunigu, kaip piliečiu, politinę ištikimybę leiskite spresti man. Ir šiuo atveju – su Širdgela privalau ekscepcionijai pranešti, kad kun. Alfonsas Lipnickas valdžios atžvilgiu politiškai yra neištikimas.

Kun. Lipnickui krata padaryta juridiniai visai tvarkoj, nes sekant politiškai neištikimus asmens /taip pat ir kriminalinius/ ir norint juos suimt bedarant nusikaltimą /in flagrant/ – galima sulaikyti bei daryti krata be orderio.

Jei kun. Lipnickas pastebėjo, kad policijos valdininkai su juo elgiasi nemandalagiai arba ką kitą neleidžimo daro, gali juoss apskisti bendra tvarka.

Teikitės, ekscepcionija, priimti mano aukštos pagarbos pareiškimus.

Pulkininkas
MINISTERIS